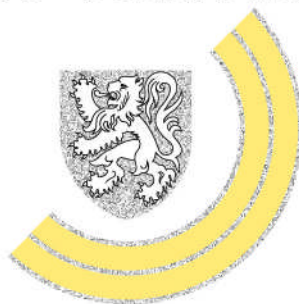

C268 – LEE41

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2005-2006

1 juni 2006

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU EN NATUUR, LANDBOUW, VISSERIJ EN
PLATTELANDSBELEID EN RUIMTELIJKE ORDENING EN ONROEREND ERFGOED

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Marnic De Meulemeester tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over het project digitale uitwisseling van dossiergegevens	1
Vraag om uitleg van de heer Patrick Lachaert tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de door het Vlaamse Gewest toegestane uitgaven in verband met de uitvoering van de definitieve gerechtelijke uitspraken door de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur	3
Vraag om uitleg van de heer Ludwig Caluwé tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de mogelijke wijziging van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen ten behoeve van het station Noorderkempen	10

Waarnemend voorzitter: de heer Frans Wymeersch, ondervoorzitter

Vraag om uitleg van de heer Marnic De Meulemeester tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over het project digitale uitwisseling van dossiergegevens

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

De heer Marnic De Meulemeester: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte leden, in november 2003 vond op het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, meer bepaald op de administratie ROHM van het departement Leefmilieu en Infrastructuur, de startvergadering plaats van de werkgroep 'Digitale uitwisseling van dossiergegevens'. Dit project heeft als doel een uitwisselingsstructuur uit te bouwen, zodat de verschillende overheidsdiensten dossiers sneller, maar ook efficiënter aan elkaar kunnen overmaken, voor advies of controle.

De belangrijkste voordelen voor de administratie zijn enerzijds, en niet onbelangrijk, de tijdswinst – gegevens moeten slechts eenmaal worden ingegeven – en anderzijds het reduceren van eventuele fouten. Het uitwerken van deze beleids optie, waarbij onder meer diverse procedures binnen de bevoegdheid Ruimtelijke Ordening voortaan elektronisch kunnen verlopen, kan op termijn bijdragen tot een sterke administratieve vereenvoudiging, zeker als de burger in de toekomst zijn aanvraag digitaal zou kunnen indienen.

Deze werkgroep kwam volgens de verslagen op de website www.bouwenwonen.be negenmaal bijeen. De jongste vergadering dateert echter al van 14 april 2005. Wat de volgende vergadering betreft, staat er te lezen: 'Ingevolge de verhuis in juni van de afdeling Stedenbouwkundige Vergunning, de afdeling Ruimtelijke Planning en de afdeling Directoraat-generaal van Arohm, naar het Phoenixgebouw te Brussel, zullen de datum en de locatie van de volgende vergadering later worden meege-deeld.'

Mijnheer de minister, heeft deze werkgroep in 2005 nog vergaderd, om dit project zo snel mogelijk te laten starten? Wat is de stand van zaken in dit dossier? Werden er ter zake ondertussen al concrete initiatieven genomen?

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Mijnheer de voorzitter, geachte leden, in het najaar van 2003 werd het technische project 'Digitale uitwisseling van dossiergegevens' opgestart. Dat is ondertussen dus al tweeënhalf jaar geleden. De bedoeling was om onder meer na te gaan op welke wijze de dossiergegevens, tijdens het verloop van een stedenbouwkundige afhandelingsprocedure, digitaal konden worden uitgewisseld tussen de verschillende betrokken overheden. Mijnheer De Meulemeester, zoals u weet, heb ik in deze commissie al meermaals gewezen op het feit dat de vijf buitendiensten van Arohm niet beschikten over hetzelfde informaticasysteem voor het digitale uitwisselen van dossiers, wat het streven naar een goed resultaat traumatisch maakte. Ondertussen is ook de laatste provincie begonnen met de introductie van het Bredero-informaticasysteem, zodat we dit probleem eindelijk onder controle hebben.

Dit technische project beperkt zich evenwel niet tot het uitwisselen van gegevens in het kader van de administratieve afwikkeling van stedenbouwkundige vergunningsaanvragen. Ook de controle op de gemeentelijke vergunningenregisters komt in dit project uitdrukkelijk aan bod. De controle achteraf wordt immers sterk vereenvoudigd, indien de gemeenten de desbetreffende gegevens reeds tijdens het verloop van de procedure digitaal naar mijn administratie kunnen doorsturen. Zoals u in uw vraag terecht stelt, moet het digitaal uitwisselen van gegevens tussen openbare besturen ook worden bekeken in het perspectief van het digitaal indienen van onder meer stedenbouwkundige vergunningsaanvragen. Dat is ons streefdoel. Het is immers evident dat, net in functie van het in de nabije toekomst digitaal indienen van aanvraagdossiers door de burger, de overheden de dossiers uiteraard onderling digitaal moeten kunnen uitwisselen. Het gebeurt vandaag nog al te vaak dat stukken worden overgetikt. Er is sprake van tussenfasen waarin diskettes worden meegestuurd. Gezien onze huidige technologische omgeving is dat niet meer van deze tijd.

Daarom werd er een werkgroep opgestart, samengesteld uit vertegenwoordigers van Arohm, Aminor, de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten, de Vereniging van Vlaamse Provincies en de voornaamste softwareleveranciers van onze gemeentebesturen.

Binnen de werkgroep werd beslist om in drie fasen te werken. In een eerste fase worden enkel de digitale alfanumerieke gegevens doorgestuurd, samen met het analoge dossier. Uiteraard is voorlopig enkel het dos-

sier op papier rechtsgeldig, wat niet onbelangrijk is bij Ruimtelijke Ordening. In een tweede fase zullen naast de alfanumerieke gegevens ook de grafische gegevens – plannen en foto's die moeten worden ingescand – en de geografische gegevens worden doorgestuurd. Er zal speciale aandacht worden besteed aan het aanwenden van gebruiksvriendelijke software om bouwplannen digitaal te kunnen consulteren. Ook dat is niet zo eenvoudig. De derde fase houdt de invoering van de digitale handtekening in, wat noodzakelijkerwijze op termijn een regeling vergt om de digitale uitwisseling van dossiergegevens te regelen door middel van decreten en uitvoeringsbesluiten.

Het integraal realiseren van deze drie taken impliceert dat de dossiers volledig digitaal tussen de verschillende overheden kunnen worden verwerkt. De volgende stap is dan vanzelfsprekend dat de burger de mogelijkheid wordt gegeven tot het digitaal indienen van zijn aanvraagdossiers. Het is praktisch gezien echter volkomen onmogelijk om meteen voor alle stedenbouwkundige procedures een dergelijk digitaal uitwisselingssysteem uit te werken. Bovendien moet het mogelijk zijn om naderhand nieuwe of gewijzigde procedures aan het systeem toe te voegen, zonder al te hoge ontwikkelingskosten en al te lange ontwikkelingstrajecten. Logischerwijze moet er dan ook worden gezocht naar een modulaire systeem, dat opnieuw te gebruiken en vooral uit te breiden is.

Met het oog op het uitwerken van het systeem in kwestie werd beslist om in eerste instantie de procedure voor bouwaanvragen volgens artikel 43 van het decreet ruimtelijke ordening uit te werken. Dat zijn de bouwaanvragen ingediend bij het college van burgemeester en schepenen die voor advies worden overgemaakt aan de gemachtigd ambtenaar. Daar deze procedure data-uitwisseling vergt tussen verschillende overheden, werd er een procedureverloop uitgetekend waarin elke uitwisseling van data tussen de betrokken overheden werd opgenomen. Voor iedere uitwisseling werd tevens nagegaan welke data de ontvangende partij moet krijgen om zijn specifieke proceduretaak te kunnen opstarten. Laten we immers ook niet vergeten dat er heel wat – en steeds meer – adviezen moeten worden gegeven binnen Ruimtelijke Ordening.

Momenteel wordt de 'extensible markup language' algemeen aanvaard als bestandsstructuur om een beperkte set van gegevens digitaal uit te wisselen. XML is immers vlot aanpasbaar, en met behulp van een XML-schema kan bovendien worden nagegaan of een dergelijk bestand is opgemaakt zoals het hoort. Voor een deel van de gegevensgroepen – zoals administratief adres, kadastraal perceel, enzovoort – werd dan ook een eerste prototype van het XML-schema uitgewerkt. Dat schema

moet echter nog worden verfijnd. Daarna moet het vanzelfsprekend nog worden gevalideerd.

Na de laatst gehouden vergadering werden de activiteiten van de werkgroep opgeschort, om nu de noodzakelijke voorbereidingen te kunnen treffen om dit project succesvol te kunnen invoeren binnen de hele administratie. U weet dat dit ook samenvalt met de introductie van BBB en de oprichting van een IVA Vergunningen, wat de zaken natuurlijk niet vergemakkelijkt.

Daartoe moest onder meer de toepassing die Arohm zal gebruiken om de digitale gegevens te verwerken, worden omgezet van een verouderde client-server-architectuur naar een webomgeving. Dat spreekt vanzelf in het licht van de moderne technologie. Deze omzetting zal afgerond zijn in het najaar 2006. Daarna wordt deze toepassing operationeel in de verschillende afdelingen van het hoofdbestuur en in de provinciale afdelingen van Arohm. In afwachting van de realisatie van het project 'Digitale uitwisseling van dossiergegevens' worden de adviezen van de gemachtigd ambtenaar evenwel nu reeds digitaal, door mijn administratie, aan de gemeenten overgemaakt. Zoals u weet is, indien vereist, het advies van de gemachtigde ambtenaar immers bindend voor de gemeenten, wat impliceert dat dit advies quasi-integraal moet worden overgenomen in de uiteindelijke gemeentelijke vergunningsbeslissing. Daar hebben we dan toch al een stap vooruit gezet. Door het digitaal overmaken van de gegevens wordt het nogmaals invoeren – wat neerkomt op overtuiken – van dezelfde gegevens door de gemeenten vermeden. Zoals u terecht stelt, resulteert dit enerzijds in tijdswinst en anderzijds in een reductie van fouten.

Momenteel is uiteraard enkel het door de gemachtigde ambtenaar ondertekende advies op papieren drager rechtsgeldig en kunnen aan de digitale versie geen rechten worden ontleend. Die is enkel faciliterend. Ik acht het evenwel aangewezen dat de werkgroep de verdere implementatie van dit project effectief zal begeleiden en ondersteunen. Gelet op het feit dat de omzetting van een verouderde client-server-architectuur naar een webomgeving, noodzakelijk met betrekking tot de door Arohm aan te wenden toepassing ter verwerking van de digitale gegevens, omstreeks het najaar 2006 een feit zal zijn, is de eerstvolgende vergadering van de werkgroep dan ook gepland op donderdag 13 juli 2006.

Samen met mijn administratie ben ik me terdege van bewust van de enorme voordelen die het digitaal indienen van aanvraagdossiers en het digitaal uitwisselen van de dossiergegevens biedt. Wij zullen daarom alles in het werk stellen om de resultaten van het project

'Digitale uitwisseling van dossiergegevens' succesvol te implementeren. Ik heb in mijn prille politieke carrière ondertussen geleerd eerst te kruipen, dan te stappen en dan te beginnen lopen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Patrick Lachaert tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de door het Vlaamse Gewest toegestane uitgaven in verband met de uitvoering van de definitieve gerechtelijke uitspraken door de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur

De voorzitter: De heer Lachaert heeft het woord.

De heer Patrick Lachaert: Mijnheer de voorzitter, sedert het decreet van 18 mei 1999 is de gewestelijke inspecteur belast met de uitvoering van de definitieve gerechtelijke uitspraken. In het bijzonder betreft dit het herstel, hetzij het herstel in de oorspronkelijke staat van diverse onroerende goederen, dat wil zeggen afbreken, hetzij het innen van dwangsommen bij gebreke aan de vrijwillige uitvoering door de veroordeelde. De stedenbouwkundige inspecteur is hiervoor bevoegd.

Bij herhaling wordt vastgesteld dat deze uitvoeringen via de gerechtsdeurwaarder, die de uitspraken moet uitvoeren, tot zeer hoge kosten aanleiding geven die niet door de waarde van het onroerend goed, waarover de uitvoering zich strekt, en evenmin door de solvabiliteits-toestand van de veroordeelde worden verantwoord. Integendeel: deze kosten en uitgaven kunnen nooit worden gec recupereerd, zelfs niet na de gedwongen verkoop van het betreffend onroerend goed. Mocht ik dat in mijn ander professioneel leven doen, vrees ik diverse klachten van cliënten te krijgen wegens nutteloos uitgeven van gelden. Ik heb bedenkingen bij de wijze van uitvoering door de stedenbouwkundige inspecteur.

Bij die uitvoering in natura, namelijk het afbreken, ofwel bij vergelijking door het trachten te innen van extreem hoge dwangsommen, kan de debiteur in het tweede geval de uitvoering niet inwilligen omdat hij nooit die dwangsommen zal kunnen betalen. Telkens er een decretaal initiatief op komst is, versnelt de stedenbouwkundige inspecteur blijkbaar zijn uitvoeringen. Dat is voor hem blijkbaar een stimulans om zaken die hij vroeger niet heeft uitgevoerd, te gaan uitvoeren.

Naast de vraag die ik hier stel over de prioriteitennota

– ik weet niet hoe men tot die titel gekomen is – heb ik een schriftelijke vraag gesteld om kennis te kunnen nemen van alle uitgaven die in opdracht van de stedenbouwkundige inspecteur zijn geschied in verband met de gerechtsdeurwaarderskosten en onkosten en erelonen van advocaten over de periode 2000-2005. Ik meen dat dat hallucinante bedragen zullen zijn.

Ik bedenk hierbij dat het niet kan dat de stedenbouwkundige inspecteur overgaat tot uitvoering waarbij definitieve gerechtelijke uitspraken naast zich neer worden gelegd. Ik kan daar voorbeelden van aanhalen, bijvoorbeeld waarbij er een definitieve uitspraak is, zoals een arrest van een hof van beroep waarin de stedenbouwkundige inspecteur ongelijk krijgt, en hij niettemin een week nadien herbegint in een procedure. Mocht ik dat in een ander leven doen, zou er een deontologische klacht komen en zouden er veel problemen over ontstaan, terwijl dat hier blijkbaar mogelijk is. Ik stel me daar vele vragen bij.

Het kan ook niet zijn dat men op een buitenissige manier misbruik maakt van de uitvoeringswijze, bijvoorbeeld dat men alle onroerende goederen van iemand in beslag neemt voor een beperkte som. Dat heet rechtsmisbruik in het Gerechtelijk Wetboek. Dan moet de beslagene zich voor de beslagrechter voorzien om zijn recht te halen. Dat recht wordt dan wel gehaald door de beslagene, maar dat proces kon worden vermeden. Ik stel me dan de vraag of de minister een beeld heeft van de omvang van de schadevergoedingen die het Vlaamse Gewest aan de burgers moet betalen wegens oneigenlijk beslag en of dat ooit wordt gecommuniceerd. Waarschijnlijk zal de stedenbouwkundige inspecteur dit niet komen vertellen aan de minister. Ik zal deze vraag eens schriftelijk stellen.

Dit alles stoort me in de mate dat er een nood is aan het stopzetten van de functie van stedenbouwkundige inspecteur. Dat is misschien een boude uitspraak. Er moet een andere instantie komen op zeer korte tijd die op een objectieve en rechtstreekse en rechtszekere manier de functie van stedenbouwkundige inspecteur overneemt. Dat kan bijvoorbeeld de administratieve rechtbank zijn, zoals in Frankrijk het geval is. Dat is niet alleen mijn mening, maar ook de mening van velen uit andere fracties. Mij is al de vraag gesteld om daarvoor een decretaal initiatief te nemen. Zoals nu kan het in ieder geval niet verder.

Mijn vraag is een aanleiding om dit fundamentele gegeven mee te geven. In de wijze waarop het nu gebeurt, gaat het niet meer over het uitvoeren van definitieve gerechtelijke uitspraken, dat is de taak van de stedenbouwkundige inspecteur, via het parket. Het gaat over de manier waarop, over de obstinate houding,

zonder met iets rekening te houden. Dat kan niet. Dat zou bij anderen die er dagelijks professioneel mee bezig zijn, zwaar afgestraft worden. Wij moeten hierin allemaal onze verantwoordelijkheid nemen en we zullen dat ook doen.

Mijnheer de minister, heeft de stedenbouwkundige inspecteur een prioriteitennota waarin hij bepaalt volgens een aantal criteria, wanneer hij in natura uitvoert, dat wil zeggen wanneer hij doet afbreken – dat doet hij slechts in één geval op tien –, en wanneer hij dwangsommen gaat innen? Ik behandel in een ander leven talloze zaken en kan daar geen lijn in trekken. Ik vraag me dus af of deze man een prioriteitennota heeft, of is het eerder willekeur?

Ik stel me de vraag wat zijn prioriteitennota is om zaken al dan niet voor de Hoge Raad voor het Herstelbeleid te brengen. Ik hoor trouwens dat hij slechts in 40 procent van de gevallen gelijk haalt. Hoe minder hij het haalt, hoe minder zaken hij natuurlijk voorbrengt. Ik had deze vraag niet gesteld in de schriftelijke versie van mijn vraag om uitleg. Ik heb er dan ook geen probleem mee als u mij dit antwoord schriftelijk zou bezorgen op een later tijdstip.

Mijnheer de minister, hoe functioneert de bewuste persoon? Voor mij is het helemaal niet duidelijk hoe hij invulling aan zijn job geeft.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mevrouw Joke Schauvliege: Mijnheer de voorzitter, de problematiek is ons bekend en het is niet de eerste keer dat dit ter sprake komt in deze commissie. Ik zal me niet aansluiten bij alles wat is gezegd door de heer Lachaert, maar we merken allemaal dat er in de praktijk zaken gebeuren die niet zo fraai en zelfs onlogisch zijn. Er is niet steeds een rechte lijn in te trekken.

Over een ander probleem heeft het Vlaams Parlement advies gevraagd aan de Hoge Raad. Als bij een definitieve uitspraak de herstellvordering en dus de afbraak wordt bevolen, kan een dwangsom worden opgelegd. Dit loopt onbepaald door waardoor dit gigantische bedragen kunnen worden, maar ze worden niet geïnd en er wordt ook niet tot afbraak overgegaan. Het blijft maar onbepaald verder lopen. De Hoge Raad heeft daar nog nooit een duidelijk standpunt over ingenomen. Het Vlaams Parlement heeft de Hoge Raad de vraag gesteld hoe daar een oplossing voor kan komen.

Mijnheer de minister, wat zijn de prioriteiten van de persoon in kwestie?

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, ik wil eerst een aantal inleidende beschouwingen maken. In de vraag wordt vastgesteld dat uitvoeringen tot 'exorbitant hoge kosten en uitgaven' aanleiding geven. Ik kan mij evenwel bezwaarlijk voorstellen dat u, mijnheer Lachaert, in casu de ambtshalve uitvoeringen bedoelt. Zoals u vermoedelijk weet, dateert de laatste ambtshalve uitvoering van 3 juli 2000 in Langdorp. Dat is bijna zes jaar geleden. Navraag leert mij bovendien dat de in het verleden doorgevoerde ambtshalve uitvoeringen werden uitgevoerd tegen prijzen die het resultaat waren van een overheidsopdracht. Kortom, de uitvoering geschiedde tegen de best mogelijke marktprijs, zonder dat ik daar enige vorm van cynisme in wil leggen. Gelet op het feit dat de toewijzing via overheidsopdracht geschiedde, denk ik dat een en ander werd uitgevoerd tegen de normaal gangbare marktprijs.

Ik verwijs dienaangaande volledigheidshalve naar artikel 153, vierde lid van het decreet van 18 mei 1999 dat stelt: 'De overtreder die in gebreke blijft, is verplicht alle uitvoeringskosten, verminderd met de opbrengst van de verkoop der materialen en voorwerpen, te vergoeden op vertoon van een staat, opgesteld door de overheid of begroot en uitvoerbaar verklaard door de beslagrechter in de burgerlijke rechtbank.'

U stelt tevens dat betreffende uitvoeringskosten en uitgaven niet in verhouding staan tot onder meer de solvabiliteitstoestand van de veroordeelde. Dienaangaande moet ik u er noodzakelijkerwijze op wijzen dat in ons rechtsbestel de veroordeling tot herstel een vorm van teruggave is. Het is met andere woorden een vorm van schadevergoeding. Wie schade veroorzaakt, wordt in ons rechtstelsel veroordeeld tot een volledige schadevergoeding. Zo ook moet diegene die omwille van een bouwovertreiding wordt veroordeeld, de via deze overtreiding veroorzaakte schade volledig vergoeden. Aangezien er bij het opmaken van een schadebegroting dus nooit rekening wordt gehouden met de solvabiliteitstoestand van de schadeverwekker, gebeurt dit evenmin bij het begroten van de schade veroorzaakt door een bouwovertreiding.

Aangezien de laatst doorgevoerde ambtshalve uitvoering van zes jaar geleden dateert, lijkt het me weinig zinvol om hierop verder in te gaan, te meer daar via het wijzigingsdecreet van 4 juni 2003 de ambtshalve uitvoering van een vonnis of arrest slechts door de stedenbouwkundige inspecteur kan worden opgestart na eensluitend advies van de Hoge Raad voor het Herstelbeleid. Navraag leert me dat de Hoge Raad ter zake tot op heden nog in geen enkel geval aan de stedenbouwkundige inspecteur een eensluitend advies heeft verstrekt.

Abstractie makend van het aspect 'ambtshalve uitvoe-

ring' verwijst u in uw vraag tevens naar 'de extreem hoge dwangsommen die door de debiteur in het kader van een gedwongen roerende of onroerende uitvoering nooit zullen worden betaald'. Slechts in een eerder beperkt aantal gevallen is er sprake van hoge dwangsommen. Ik betreur dat. Vastgesteld wordt immers dat er in het grootste aantal gevallen ofwel geen ofwel slechts een beperkt aantal dwangsommen dienden te verbeuren alvorens de veroordeelde effectief tot uitvoering overging. De looptijd is dan ook veelal beperkt omdat er meestal tot herstel werd overgaan na een eerste uitvoerende beslagprocedure. Sedert 1999 wordt deze beslagprocedure door de stedenbouwkundige inspecteur systematisch opgestart zodra een termijn van drie maanden of een bedrag van 6500 euro wordt overschreden. Dit zijn de standaardinstructies, verstrekt door de stedenbouwkundige inspecteurs aan de gerechtsdeurwaarders.

Noteer evenwel dat het instellen van verzetsprocedures niet resulteert in het staken van de beslagprocedure. In die optiek zijn er inderdaad enkele dossiers bekend waarin de looptijd oploopt omdat de veroordeelde een gerechtelijke procedure instelde bij de beslagrechter of de dwangsomrechter. Omdat het instellen van een dergelijke procedure de dwangsom niet opschort, is een en ander dus uiteraard niet zonder risico. Dit kan resulteren in blijvend oplopende dwangsommen. De dwangsommen vervallen immers geenszins zodra er effectief is uitgevoerd, zelfs na termijn. Eenmaal verbeurde dwangsommen blijven dan ook verbeurd en zijn tevens definitief vastgestelde rechten voor de Vlaamse overheid die niet zomaar kunnen worden kwijtgescholden. Het meest extreme voorbeeld is die op de afbraak van een stenen gemetste barbecue waarbij de dwangsom het veelvoud was van de barbecue.

Een andere reden waarom in bepaalde dossiers de dwangsommen hoog kunnen oplopen, stelt zich naar verluidt indien de veroordeelde naar het buitenland is verhuisd en er geen middelen tot tenuitvoerlegging in België bestaan, zodat de sommen moeten worden ingevorderd via een speciale procedure in het buitenland. Dat vergt veelal tijd. Feit is dat het instellen van dwangsommen een middel is om de uitvoering van een vonnis door de overtreder zelf te bewerkstelligen. Indien het middel niet in verhouding zou staan tot het te bewerkstelligen doel – een stelling die wordt gesuggereerd – dan lijkt het mij evident dat dit middel effectief beleidsmatig wordt geremedieerd. Dat is de opdracht van de decreetgever.

Noteer evenwel dat er tevens moet worden gewezen op de bepaling in artikel 1385 quinquies van het Gerechtelijk Wetboek. In die bepaling wordt immers bepaald dat de rechter die de dwangsom heeft opgelegd, bevoegd is om matigend op te treden indien de veroordeelde onmogelijk aan de veroordeling onder verbeurde van een

dwangsom kan voldoen. Deze matigingsbevoegdheid is normaal gesproken van zeer groot praktisch belang, maar naar verluidt wordt ze – om onbekende redenen – blijkbaar weinig of niet ingeroepen in het stedenbouwrecht. In die optiek kan er dus wel degelijk worden ingegrepen als er van buitensporige dwangsommen sprake is.

Opdat de dwangsomrechter de bevoegdheid die is opgenomen in artikel 1385 quinquies zou kunnen uitoefenen, moet de veroordeelde dat uiteraard aan de dwangsomrechter vragen. De instelling van een voorziening op grond van artikel 1385 quinquies is niet aan een termijn onderworpen. Het gebeurt dat de voorziening om de dwangsom te milderen pas jaren na de uitspraak wordt aangewend, lang na het verstrijken van alle termijnen voor de aanwending van een rechtsmiddel.

In de meerderheid der gevallen wordt een vordering tot mildering op grond van artikel 1385 quinquies ingeleid bij dagvaarding, maar dat is evenwel niet noodzakelijk. Het kan zijn dat de onmogelijkheid tot uitvoering blijkt na de uitspraak in eerste aanleg, maar nog voor de beëindiging van de rechtsstrijd in hoger beroep. In dat geval kan de vordering worden ingeleid bij conclusie.

Op vordering van de veroordeelde kan de rechter aldus overgaan tot mildering, hetgeen drie zaken kan inhouden. Een: een opheffing van de dwangsom, in wezen de gehele opheffing van alle reeds verbeurde dwangsommen, dan wel de gehele opheffing van de bijkomende veroordeling tot de dwangsom als dusdanig. Twee: de opschorting van de looptijd van de dwangsom, waardoor aan de veroordeelde meer tijd wordt gegund. U weet dat we de 'twaalf maanden' uit het decreet hebben geschrapt. Drie: de vermindering van de dwangsom.

Ik antwoord nu op de vraag van mevrouw Schauvliege. Zoals u weet stelt artikel 9 bis, paragraaf 7, van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening het volgende: 'Naast de opdrachten die de Hoge Raad voor het Herstelbeleid heeft op grond van dit decreet of zijn uitvoeringsbesluiten, kan de Hoge Raad voor het Herstelbeleid advies geven, opmerkingen maken of voorstellen doen over alle aangelegenheden met betrekking tot het handhavingsbeleid, op eigen initiatief of op verzoek van het Vlaams Parlement of de Vlaamse regering.' In toepassing van betreffend artikel heeft het Vlaams Parlement, in een brief van 24 april 2006, een adviesvraag gericht aan de voorzitter van de Hoge Raad voor het Herstelbeleid. Het voorwerp van het advies is 'de problematiek van de invordering en het onbeperkt oplopen van dwang-

sommen bij gebreke aan vrijwillige en ambtshalve uitvoering van de herstelmaatregelen’.

Als de Hoge Raad de stelling beaamt die in de adviesvraag van het Vlaams Parlement is opgenomen, dan reken ik erop dat de Hoge Raad effectief realiseerbare beleidsvoorstellen ter remediëring zal formuleren. Ik vermeld die stelling zoals ze in de brief is verwoord: ‘In de praktijk schiet het middel van de dwangsom zijn doel voorbij, indien de herstelmaatregel niet wordt uitgevoerd en de dwangsom onbepaald oploopt tot uitermate hoge geldsommen, zonder enige invordering en/of uitvoering door de overheid.’

Gelet op de juridische expertise en de ervaring die op niveau van de Hoge Raad voorhanden is moet het immers perfect mogelijk zijn een deskundig advies mét beleidsrelevantie van de Hoge Raad te bekomen. Ik zal alvast niet aarzelen om de door de Hoge Raad geformuleerde beleidsvoorstellen ten gronde te laten onderzoeken en zo mogelijk op basis daarvan concrete beleidsinitiatieven te nemen.

Ik beantwoord nu de specifieke vraag over het al dan niet voorhanden zijn van een prioriteitennota waarin de criteria worden bepaald die door de stedenbouwkundige inspecteur moeten worden gehanteerd om tot het herstel in de oorspronkelijke toestand of het innen van dwangsommen over te gaan.

De enige enigszins relevante nota is de zogenaamde Prioriteitennota van 13 maart 1995, die is opgenomen als bijlage bij omzendbrief RO/97/05 van 29 juli 1997 met betrekking tot de toepassing van artikel 68, paragraaf 1, c, van het decreet houdende bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse regering van 22 oktober 1996 tot coördinatie van de wet van 29 maart 1962 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening en de stedenbouw. Die omzendbrief kan men terugvinden op onze website www.ruimtelijkeordering.be.

Deze omzendbrief spreekt zich evenwel niet uit over de fase van de ambtshalve uitvoering van de herstelmaatregel. In de bij de omzendbrief gevoegde prioriteitennota wordt er toch aandacht aan gewijd. Het is evenwel een feit dat de passus over de uitvoering van de herstelmaatregelen door de feiten en de rechtspraak is achterhaald. De in punt 4 van de bijlage bij de omzendbrief beschreven procedure betrof immers de louter interne opvolging van de dossiers. Die procedure is destijds mee opgenomen in de prioriteitennota waarover met de parketten is overlegd, en dat gebeurde precies omdat de parketten aandrongen op een effectieve uitvoering. In de praktijk werd deze procedure op vele punten evenwel als ontoereikend ervaren: niet uniform genoeg, te veel beslis-

singsmomenten die niet bij de inhoudelijk bevoegde dienst lagen, gebrek aan informatisering, enzovoort.

Bovendien was de uitgeschreven procedure niet in overeenstemming te brengen met het decreet van 18 mei 1999 en met de rechtspraak van het Hof van Cassatie. Daarom heeft de afdeling Bouwinspectie, op basis van de betrachtingen die aan de basis lagen van de omzendbrief en rekening houdend met de bepalingen van de vigerende decreetgeving, een geïnformatiseerde procedure uitgewerkt die flexibeler aan de rechtspraak kan worden aangepast en bovendien een controle op het dossierverloop toelaat.

Ik besluit. Wat de dwangsommen betreft, wordt door de afdeling Bouwinspectie deze procedure gevolgd: een vonnis of arrest wordt onmiddellijk betekend zodra het bij de afdeling Bouwinspectie aankomt. Doorgaans gebeurt dit voor het verstrijken van de hersteltermijn, zodat de dwangsom effectief begint te lopen vanaf het verstrijken van de termijn. Dankzij de betekening is de veroordeelde op de hoogte van het risico van de verbeuring van de dwangsommen. In de betekeningsoverdracht krijgt de gerechtsdeurwaarder de opdracht om in elk geval en zolang er niet is uitgevoerd zesmaandelijks bevelen uit te brengen om de verjaring van de dwangsom te stuiten en ook om bij het verstrijken van een termijn van drie maanden of een bedrag van 6500 euro over te gaan tot actieve invordering. Op die manier moet de veroordeelde er zich van bewust zijn dat de dreiging met een dwangsom ook effectief in daden wordt omgezet.

De effectieve uitvoering van een vonnis onder dwangsom past in de uitvoering van het regeerakkoord van de vorige Vlaamse Regering, waarin staat dat de in kracht van gewijsde getreden vonnissen in de eerste plaats door de overtreder zelf moeten worden uitgevoerd. Een en ander is ook de verklaring waarom sedert 3 juli 2000 geen ambtshalve uitvoeringen meer werden uitgevoerd. Conclusie is dan ook dat vandaag geen implementeerbare prioriteitennota voorhanden is.

De rechtszekerheid en de plicht van de overheid om zuinig te zijn en dus zinloze proceskosten te vermijden, verklaren waarom het wenselijk is dat de overheid klare en duidelijke prioriteiten en criteria vastlegt voor het volledige executiebeleid, waaronder de betekening van oudere vonnissen of arresten en de beheersing van de cumulatie van dwangsommen.

Gelet op de essentiële adviseringsrol van de Hoge Raad voor het Herstelbeleid bij ambtshalve uitvoering is het logisch dat dit orgaan bij de voorbereiding van zulke regelingen wordt ingeschakeld. Beleidsmatig is het wenselijk dat de Hoge Raad door de regering wordt

belast om criteria en prioriteiten vast te leggen voor de betekening van oudere rechterlijke uitspraken. Eveneens is een standpunt wenselijk over de door de overheid aan te nemen houding inzake door een veroordeelde partij ingediende verzoeken tot mildering van dwangsommen. Het spreekt vanzelf dat ik, gelet op uw vraagstelling, daartoe de nodige initiatieven in voorbereiding heb genomen.

In het kader van de werkzaamheden aan een aangepast decreet Ruimtelijke Ordening zal worden nagegaan in welke mate het voorgaande ertoe noopt om de adviesbevoegdheid van de Hoge Raad inzake ambtshalve executie uit te breiden en om aan dit orgaan bijvoorbeeld ook een adviesrol voor te behouden op het vlak van de betekening van oudere uitspraken.

U weet dat ik reeds heb aangekondigd om met betrekking tot het handavingsbeleid en de gerechtelijke procedures die vandaag worden gevoerd, te kiezen voor een compleet nieuwe procedure en een nieuwe aanpak. De teksten worden besproken op het niveau van de IKW's (interkabinettenwerkgroepen). De nieuwe aanpak heeft maar één doelstelling: transparant en rechtzeker te werk gaan. Zoals u weet, luidde mijn slogan enkele jaren 'soepel als het kan, streng als het moet'. We zullen dit toepassen, liefst aan de hand van zo veel mogelijk wijsheid en gezond verstand.

Dames en heren, ik kijk samen met u uit naar het advies van de Hoge Raad op de adviesvraag van dit parlement – wat ik een heel goed initiatief vind en maximaal ondersteun. Daarnaast zal ik zelf, gelet op de vraagstelling van de heer Lachaert, de Hoge Raad door de Vlaamse Regering laten vatten met een bijkomende adviesvraag met betrekking tot het tot stand komen van een nieuwe prioriteitennota die heel wat heibel kan wegnemen die vandaag in de Vlaamse huiskamers ontstaat door het betekenen van vonnissen van bijna 30 jaar oud en waarin uw nederige dienaar geen enkele bevoegdheid heeft ingevolge het decreet van 18 mei, maar zonder dat ik daarbij mijn handen in onschuld wil wassen.

De voorzitter: De heer Lachaert heeft het woord.

De heer Patrick Lachaert: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord en vooral voor de laatste vijf minuten ervan, want die waren heel belangrijk. Het is inderdaad zo dat het decreet van 18 mei 1999 een misleunen was op dit vlak. Men had toen immers kunnen voorzien wat er nu gebeurt. Ik heb het niet over bouw-misdrijven van de jaren 90 of 2000.

De voorzitter: Mijnheer Bossuyt, u kunt straks uw fundamentele inbreng doen, maar nu is de heer Lachaert aan het woord. Dit is een serieuze commissie waar seri-

eus werk wordt geleverd. (*Opmerkingen van de heer Gilbert Bossuyt*)

De heer Patrick Lachaert: In april 1999 hebben diverse collega's de juiste voorspelling gedaan. Ik benadruk dat we het er allemaal mee eens zijn dat een bouw-misdrijf dat werd gepleegd in de jaren 90 of daarna, onherroepelijk is en moet worden gesanctioneerd. Ik heb het echter over wat 30 jaar geleden is gebeurd en waarover een uitspraak werd gedaan die 25 jaar in de schuif is blijven liggen. Dit is het heikele thema en daarom ben ik blij met het laatste deel van uw antwoord.

Ik stel vast dat er geen prioriteitennota is bij de stedenbouwkundige inspecteur, al heeft hij 7 jaar de tijd gehad om er een te maken. Dit betekent dat hij zuiver willekeurig beslist of hij al dan niet een dwangsom int of het herstel in natura doet, of met andere woorden: afbreekt. Het hangt dus volledig af van zijn persoonlijkheid, van zijn instelling en van het weer van de dag of iets gebeurt of niet gebeurt. Ik betreur dat. Er is geen rechtszekerheid. Ik betreur het zeker voor de mensen die er slachtoffer van zijn.

De matigingsbevoegdheid voorziet in een mogelijkheid in het geval dat er een dwangsom moet worden betaald overeenkomstig een definitieve gerechtelijke uitspraak. Ik ken een concreet geval waarin de dwangsom 400.000 euro bedraagt voor een huis van 100.000 euro. Dat bedrag wordt geëist ten overstaan van twee bejaarden van 73 en 75 jaar. Die mensen gaan daar dood aan. Ik betreur dergelijke zaken.

Wie met zoiets naar de rechtbank stapt, moet bij de bodemrechter zijn. Dat is degene die de dwangsom heeft uitgesproken. Om een vermindering of afschaffing te verkrijgen, moet men dus bij dezelfde rechter zijn als degene die de dwangsom heeft uitgesproken. Dezelfde stedenbouwkundige inspecteur zal 20 à 25 pagina's opstellen om het verzoek te betwisten. Hij zal er zich hardnekkig tegen verzetten. De rechtbank zal daarop beslissen om geen vermindering of afschaffing toe te staan, want de rechter zal ervan uitgaan dat als ze daarmee beginnen alle definitieve gerechtelijke uitspraken weer op de rechtbank terecht zullen komen en alles opnieuw zal moeten worden behandeld. Het antwoord dat wordt geformuleerd inzake de matigingsbevoegdheid van het betreffende artikel van het Gerechtelijk Wetboek, is schijnheilig. Ik weet niet wie het heeft opgesteld, maar de houding van de ambtenaar is totaal anders.

Nu de gelegenheid zich voordoet, wil ik nog iets kwijt. Een collega van me uit een ander leven heeft me een arrest van het hof van beroep van Gent doorgestuurd.

Onder punt 7 staat: ‘Samen beschouwend brengen deze gegevens mee dat de herstellvordering die steunt op motieven die vreemd zijn aan de ruimtelijke ordening en op een opvatting van de goede ruimtelijke ordening die kennelijk onredelijk is, thans als kennelijk onredelijk dient te worden bestempeld. Deze gegevens brengen immers mee dat het voordeel voor de goede ruimtelijke ordening door het herstellen van de plaats in de vorige staat door de radicale en totale afbraak van de nieuwe residentiële woning geenszins opweegt tegen de last die daaruit voor de oorspronkelijke beklagden, in het bijzonder voor de oorspronkelijke eerste beklagde, voortvloeit.’ Wat doet het hof van beroep? Het zegt: laat de herstellvordering van de gemachtigde ambtenaar, voortgezet door de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur zonder gevolg. Wat doet die gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur? Veertien dagen later betekent hij een aangetekend schrijven om de herstellvordering opnieuw in te zetten. Dat noem ik een zwaar geval van rechtsmisbruik en dat klaag ik hier aan! In een ander leven ben ik 36 jaar advocaat geweest en zulke zaken pik ik niet.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mevrouw Joke Schauvliege: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, bedankt voor uw antwoord. We stellen inderdaad vast dat sinds de beslissing werd genomen, niet meer wordt overgegaan tot de ambtshalve uitvoering – de afbraak. In sommige gevallen blijven de dwangsommen oplopen. Het is een probleem dat de particulieren niet zelf tot afbraak overgaan.

Ik heb gevraagd aan de voorzitter van dit parlement om hierover een advies te vragen aan de Hoge Raad voor het Herstelbeleid. Ik ben benieuwd naar het advies dat zal worden geformuleerd. Ik hoop dat we aan de hand ervan een aantal bijstellingen van het decreet kunnen doen. Ik hoop dat het advies niet te lang meer op zich laat wachten.

Mijnheer de minister, ik heb uit uw antwoord begrepen dat u werk zult maken van een prioriteitennota. U vertelde net zelf – en dat klopt ook – dat u weinig te zeggen hebt aan de stedenbouwkundige inspecteurs, die over autonomie beschikken. Ik vraag me af wat het nut van een prioriteitennota dan is. Als de nota wordt aangenomen, beschikt u dan over een garantie dat de bepalingen ervan zullen worden nageleefd?

De voorzitter: De heer Bossuyt heeft het woord.

De heer Gilbert Bossuyt: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, u hebt me ertoe uitgedaagd om een paar fundamentele opmerkingen te maken. Ik wil dat gerust doen.

Mijn reactie is gericht op een aantal uitlatingen van de

vraagsteller. Het is natuurlijk gemakkelijk om maatregelen van het vorige beleid op één hoop te gooien. Er is nog altijd een scheiding van machten, ook in Vlaanderen. De heer Lachaert is advocaat en zou dat dus moeten weten.

Mijnheer Lachaert, ik vind de houding die we nu als parlementsleden aannemen een beetje te makkelijk. Ze komt neer op een opgave. We vragen advies, maar we zijn parlementsleden en kunnen de zaken ook regelen. Een aantal zaken kunnen we inderdaad niet regelen in dit parlement, denken we maar aan de juridische kwesties. Wat u zonder woorden toch hebt gezegd, komt erop neer dat we voor de juridische aanpak van de problemen minstens een reeks fundamentele opmerkingen hadden kunnen maken. Die horen echter thuis in het federale parlement en daar wordt heel zedig gezwegen over deze problemen.

Ooit zal de geschiedenis worden geschreven over de vraag die u hier hebt gesteld. Het is echt niet mooi, maar er zijn ook heel wat politieke aspecten verbonden aan de houding van de ene en de andere. Ik heb het met name over de houding van de ambtenarij op een bepaald ogenblik. Omwille van soms politieke motieven heeft de ambtenarij alle ruimte die de wetgeving bood, ook benut. Als advocaat moet u weten dat de rechter dit op een goede manier had kunnen counteren. Onze wetgeving bevat immers een redelijkheidsbeginsel. U hebt één arrest vermeld. Er zijn heel wat uitspraken geweest, maar er zijn niet veel arresten die zich beroepen op het redelijkheidsbeginsel, wat nochtans in onze algemene wetgeving is ingeschreven en toepasselijk is.

Mijnheer Lachaert, men kan enkel betreuren dat wij maar beschikken over een deeltje van de bevoegdheid om iets te doen aan de problematiek die u voorlegt. Eigenlijk behoort de problematiek tot de juridische sector, waarover een goede vraag kan worden gesteld in het federale parlement. Wij kunnen, na datum, onze reglementering aanpassen, maar ik dacht niet dat uw vraag daarover ging. U stelde een vraag over het behandelen van situaties.

Mijnheer de minister, ik denk dat u zult toegeven dat u in een ongemakkelijke situatie zit. Uit uw lange antwoord begrijp ik dat u zoekt. We kunnen ons troosten met het advies dat we zullen krijgen, maar in de werkelijkheid zal er niets veranderen als geen maatregelen worden genomen op juridisch vlak.

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Mijnheer Lachaert, ik denk dat u zich terecht lastig maakt over de manier van optreden van een bepaalde stedenbouwkundige inspecteur, maar

we moeten in dit parlement wel oppassen met veralgemeningen. Ik wil niet zover gaan en zeggen dat we de zaak moeten afschaffen. Ik weet dat ook in het kader van de milieu-inspectie soms dingen gebeuren waarvan men zich kan afvragen hoe ze mogelijk zijn.

Ik vind het belangrijk dat er transparantie en duidelijkheid is. Ik kan aanvaarden dat er een prioriteitenlijst is, ook al is er een scheiding van machten. Aan het parket vragen we geregeld dat prioriteiten worden gehanteerd en dat er in Vlaanderen eenduidigheid is over de toepasbaarheid. Het moet mogelijk zijn om, zonder dat we zaken kunnen afdwingen, meer transparantie te creëren.

Mijnheer Lachaert, uw uitlating was plots heel scherp voor de totale stedenbouwkundige inspectie. Daar wil ik me toch een beetje van distantiëren, los van het feit dat er hier en daar misschien wel problemen kunnen zijn.

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Mijnheer de voorzitter, het was misschien een uitvoerig antwoord, maar ik heb juridisch onderbouwd wat kan, wat meteen ook impliceert wat niet kan. Mijnheer Bossuyt, daarmee kom ik gedeeltelijk tegemoet aan uw stelling over de scheiding der machten. Het zijn nog altijd rechters die de dwangsom uitspreken en kunnen beslissen om een mildering van de dwangsom toe te staan.

Toen ik op 13 juli 1999 minister werd, was het decreet van 18 mei 1999 nog niet zo oud. Ik heb er nooit een geheim van gemaakt dat ik me als democraat, als parlementair en zeker als minister, bijzonder ongemakkelijk voel met de complete onafhankelijkheid van de stedenbouwkundige inspectie in onze decreetgeving. Daarmee geef ik geen enkele appreciatie over wie wat vandaag doet, maar wel over het statuut van de stedenbouwkundige inspecteur. Hij kan, los van de uitvoerende macht – die door de decreetgever kan worden ondervraagd en ter verantwoording geroepen – functioneren, beslissingen nemen en handelingen stellen, waarover ik kan worden geïnterpelleerd, maar waarover ik geen enkele verantwoordelijkheid heb.

Wie zich de commissiebesprekingen over het decreet van 4 juli 2003 herinnert, weet dat mijn activiteiten uit het verleden inzake media de inspiratiebron waren voor de wijzigingen. Op basis van de beslissingen over het Vlaams Commissariaat voor de Media ben ik gekomen tot de oprichting van de Hoge Raad voor het Herstelbeleid. Deze raad geeft een eensluidend advies, waardoor de opportuniteitsbeoordeling om iets al of niet te doen, niet meer afhankelijk is van één stedenbouwkundige inspecteur. Een college, dat is samengesteld uit zeer knappe experts – zowel magistraten, juristen als mensen

die vertrouwd zijn met ruimtelijke ordening – geeft een eensluidend advies, op basis waarvan moet worden opgetreden.

Het probleem is dat vandaag niet alle handelingen onderworpen zijn aan het advies van de Hoge Raad voor het Herstelbeleid. Wij, als democratisch verkozenen, worden continu aangesproken over wat de voorbije maanden is gebeurd. We horen de meest knettergekke situaties, bijvoorbeeld over garageboxen waarvoor 30 jaar geleden de veroordeling tot afbraak werd uitgesproken, maar die ondertussen weg zijn en vervangen door een appartementsblok. Mensen weten niet wat ze moeten doen, want ze krijgen een brief die bijna onbegrijpelijk is. Ik dring er al weken op aan dat de brief wordt herschreven en men er een folder aan toevoegt waarin staat waarom men iets doet of niet doet.

Het probleem is dat we met een handelingsbekwaamheid te maken hebben die, volgens mij, te ver gaat voor een democratische rechtsstaat. Dat is mijn persoonlijke mening. Als we die mening hebben, moeten we wijzigingen doorvoeren. Ik heb dat gedaan met het decreet van 4 juli 2003.

De fundamentele handelingen, namelijk het betekenen van dwangsommen en het uiteindelijk ambtshalve uitvoeren van een vonnis, moeten worden voorafgegaan door een eensluidend advies. We hebben ook de beslissingsbevoegdheid van de rechter fundamenteel uitgebreid. De rechter moet niet steeds overgaan tot validering van de vraag tot herstel in de oorspronkelijke staat. We hebben ook geschrapt dat de rechter geen uitvoeringstermijn kan opleggen van langer dan 1 jaar. Na het wijzigingsdecreet heeft de rechterlijke macht een veel grotere autonomie om te besluiten tot welke vordering zal worden overgegaan.

Als ik de rechtspraak van Gent en Hasselt vergelijk, kan ik alleen maar vaststellen dat ze verschillen. Men zal maar pech hebben om bij een bepaalde rechter terecht te komen.

Ik ben voorstander van een nieuwe administratieve rechtbank. De teksten hiervoor zijn uitgeschreven. De Vlaamse Regering zal oordelen of ze voor bespreking aan het parlement worden voorgelegd. Dan zal iedereen in dit parlement zijn of haar verantwoordelijkheid mogen, maar ook moeten nemen.

De voorzitter: De heer Lachaert heeft het woord.

De heer Patrick Lachaert: Collega's, ik heb niets tegen die persoon, maar het systeem dat mensen onaf-

hankelijk maakt en waardoor ze aan niemand verantwoording verschuldigd zijn, is op zich al een gevaar.

Ik ben voor het systeem van een administratieve rechtbank, zoals dat in andere landen bestaat, die op een geobjectiveerde manier oordeelt en niet als partij. Dat is het nu probleem. De stedenbouwkundige inspecteur is partij in een zaak. Als een vermindering van de dwangsom wordt gevraagd, zegt hij als openbaar ministerie, met een nota van 20 pagina's, dat hij niet akkoord is. De stedenbouwkundige inspecteur is dus gelijk aan het parket. Dat is niet juist, want hij moet de uitspraak uitvoeren. Hij is dus zowel partij als rechter.

Als de stedenbouwkundige inspecteur zijn werk had gedaan zoals het hoort, met name de straf uitvoeren vanaf de jaren negentig, en voor de periode daarvoor kijken wat er van de kwestie was, was de Hoge Raad voor het Herstelbeleid nooit noodzakelijk geweest en was nu ook geen administratieve rechtbank noodzakelijk. Ik vind dat een spijtige evolutie, die er komt door het oneigenlijk uitvoeren van vonnissen. Ik weet uit mijn ander professioneel leven dat, als men zaken op die manier uitvoert, men daar professioneel op wordt gepakt. Waarom zou de stedenbouwkundige inspecteur daar niet op gepakt worden?

De voorzitter: Het incident is gesloten. *(Opmerkingen van de heer Gilbert Bossuyt)*

Mijnheer Bossuyt, we gaan niet polemiseren. Trouwens, reglementair kan en mag ik u het woord niet geven.

De heer Gilbert Bossuyt: Mijnheer de voorzitter, ik wil geen polemiëk voeren, maar het is een belangrijk onderwerp.

De voorzitter: Mijnheer Bossuyt, u hebt nagelaten u aan te sluiten bij de vraagstelling. We voeren dit debat niet verder en gaan over tot het volgende punt van de agenda.

Vraag om uitleg van de heer Ludwig Caluwé tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de mogelijke wijziging van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen ten behoeve van het station Noorderkempem

De voorzitter: De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé: Mijnheer de voorzitter, mijn-

heer de minister, geachte leden, toen werd beslist om dwars door de Noorderkempem, ten behoeve van de HSL-ontsluiting van Nederland, langsheen de E19 een nieuw HSL-spoor aan te leggen, met een aantal onteigeningen, het kappen van bomen en een lelijke betonnenmuur tot gevolg, werd eveneens beslist, op vraag van de toenmalige Vlaamse Regering, om tussen Brecht en de Nederlandse grens op de HSL-lijn ook een station voor IC-spoorverkeer te maken. Zo zou de streek niet alleen lasten, maar ook lusten krijgen, en zou de mobiliteit in de streek en heel de Antwerpse omgeving aanzienlijk kunnen verbeteren.

Aanvankelijk werd verondersteld dat de inplanting van het station Noorderkempem zou gebeuren in de nabijheid van het centrum van Hoogstraten. Mijnheer de minister, toen u hier op 24 februari 2005 over werd ondervraagd door de heer Bart Martens, zei u dat dit een van de redenen was om Hoogstraten in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen te selecteren als kleinstedelijk gebied. Nadien heeft een door de NMBS gevraagde studie echter uitgewezen dat, bij de afweging van Brecht, Loenhout en Meer als mogelijke locaties, Brecht veel beter scoorde dan de andere mogelijkheden, zodat de Vlaamse Regering op 17 juli 2000 Brecht als locatie voor het IC-station aanwees.

Brecht is echter, in tegenstelling tot Hoogstraten, geen kleinstedelijk gebied, maar buitengebied. De keuze van Brecht als locatie voor het IC-station ging niet gepaard met een wijziging van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Volgens het provinciaal ruimtelijk structuurplan Antwerpen, dat werd opgesteld in 2001, is dat de reden waarom het IC-station als stopplaats wordt gedefinieerd als 'geïsoleerd knooppunt'. Ik geef even de definitie: 'Geïsoleerde knooppunten zijn gelegen op lijnen die de kern zelf van de gemeenten niet aandoen. Ze zijn niet geschikt om buiten de daguren te functioneren. Bemande accommodatie heeft mogelijk alleen op spitsuren een voldoende groot draagvlak. Tijdens de avonduren en de weekends dreigt de sociale controle volledig weg te vallen.'

Het provinciaal ruimtelijk structuurplan Antwerpen kon dan ook niet anders dan tot de volgende vaststelling komen: 'De lijn (internationaal en nationaal niveau) en het station (intergemeentelijk en/of voorstedelijk) verschillen dus van niveau.'

Het resultaat van dit alles is dat de NMBS, zich houdend aan de geldende regels voor de ruimtelijke planning, voor het IC-station Brecht slechts in een schuilhuis met enkele zitbanken op een verlaten perron voorziet. Ticketverkoop zal er niet komen, laat staan een krantenwinkel of een broodjeszaak. Er zullen zelfs geen toiletten zijn. De woordvoerder van de NMBS

zegt dat in geval van succes van het station de ruimtelijke planning zal moeten worden aangepast, opdat een ruimere ontwikkeling mogelijk zou zijn. De vraag rijst echter of met een dergelijke rudimentaire inrichting het station wel succes kan hebben. Wie zal er immers zijn warme auto verlaten om in de barre vlakte op een trein te staan wachten? Wie zal in de late avonduren van de trein stappen om een kwartier op een bus te moeten wachten? Ik vrees dat dit niet zal gebeuren.

Mijnheer de minister, in het verleden werd u door de heer Martens ondervraagd over deze problematiek. U erkende toen dat we worden geconfronteerd met een kip-of-eisituatie. Het GRUP zal worden aangepast indien het station succesvol is, maar de bepalingen van het huidige GRUP leggen een hypotheek op de kansen op succes. U kondigde ook aan contact te zullen nemen met Arohm, om na te gaan of er geen sprake zou kunnen zijn van een ruimere interpretatie en er, door een beroep te doen op het begrip 'voldoende reizigerscomfort', niet meer mogelijkheden zouden zijn. U kondigde ook aan contact te zullen opnemen met de NMBS.

– *De heer Patrick Lachaert treedt als voorzitter op.*

Ook zei u een herziening van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, waardoor elke beperking vanuit planningsoogpunt zou kunnen worden weggenomen, pas in 2008 te plannen, na de voorziene ingebruikname van het station. Ondertussen hebt u echter via de pers al enkele malen laten verstaan dat u het RSV, wat dit betreft, toch reeds sneller zou willen herzien. Dit roept een aantal vragen op.

Wat is het resultaat van de contacten die de voorbije jaren hebben plaatsgevonden met Arohm en de NMBS? Wat is de juiste juridische toestand? Klopt de bewering van de NMBS dat, als gevolg van de ruimtelijke bepalingen, er slechts een rudimentaire stopplaats kan worden ingericht? Klopt het dat er in het provinciaal structuurplan geen andere mogelijkheid was dan het voorzien in een dergelijke rudimentaire stopplaats, omdat Brecht buitengebied is? Of was een volwaardiger station in een dergelijk buitengebied toch mogelijk? Of moet, om een volwaardig station te hebben, het RSV worden gewijzigd? Indien dat zo is, bent u effectief begonnen met de procedure om het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen op dit punt te herzien? Zo ja, hoe ziet u die wijziging? Wanneer denkt u dat dit proces afgerond kan zijn? Kan dit nog een invloed hebben op de ruimtelijke constellatie van het station Noorderkempen, op het ogenblik van de ingebruikname?

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Mijnheer de voorzitter,

geachte leden, mijnheer Caluwé, u stelde dat ik een en ander heb aangekondigd. Ik zal proberen hier keurig te rapporteren hoe ver we vandaag staan, vanzelfsprekend na niet te hebben nagelaten in welk kader we functioneren.

De initiële beslissing van 23 mei 1996 van de Vlaamse Regering met betrekking tot de wijziging van de gewestplannen Antwerpen en Turnhout werd goedgekeurd mits een aantal voorwaarden. Eén voorwaarde was dat er een gewaarborgd aantal IC-treinen op het HST-netwerk zou rijden, en dat er zou worden voorzien in een stopplaats, aangelegd vanaf Brecht en voor de Nederlandse grens. De facto werd inderdaad gedacht aan Hoogstraten en omgeving. Dat is trouwens inderdaad dé reden waarom Hoogstraten, en niet Brecht, werd aangeduid als kleinstedelijk gebied, hoewel ik de burgemeester van Hoogstraten dit etiket ook nooit zou willen afnemen, mocht de keuze andersom zijn geweest.

Op basis van een zeer degelijk onderzoek, uitgevoerd door de NMBS, heeft de Vlaamse Regering op mijn voorstel op 17 juli 2000 uiteindelijk resoluut voor Brecht gekozen. Daar dit project een verlegging van het op- en afrittencomplex op de E19 vereiste, was een gewestelijke aanpak onontbeerlijk. Rekening houdend met de ruimtelijke koppeling tussen het nieuwe complex en de stopplaats werd er dan ook voor gekozen om beide te integreren in een op te maken gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan, waarbij meteen een aanpassing werd gemaakt voor het intekenen van de omleidingsweg rond Brecht.

Op 5 december 2003 heeft de Vlaamse Regering het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voor de stopplaats Noorderkempen definitief vastgesteld. Dit gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan maakt het mogelijk om een stopplaats Noorderkempen uit te bouwen langs de hogesnelheidslijn Antwerpen-Nederlandse grens, ter hoogte van Brecht, en meteen ook een ringweg rond Brecht-centrum te verwezenlijken. Een ruimtelijk uitvoeringsplan wordt, zoals u weet, steeds opgemaakt in uitvoering van de geldende structuurplannen op de diverse niveaus. Zoals u eveneens weet, was er bij de opmaak van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen nog geen sprake van de ontwikkeling van een stopplaats langs de hogesnelheidslijn. Bijgevolg doet dit plan hierover dan ook geen specifieke uitspraken.

Het provinciaal ruimtelijk structuurplan Antwerpen selecteert de stopplaats Noorderkempen als een 'geïsoleerd knooppunt' en geeft aldus de voorkeur aan een beperkte ontwikkeling van de stopplaats. In het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan van Brecht, ten slotte, wordt de stopplaats geselecteerd als een 'boven-

lokaal openbaar vervoersknooppunt'. De gemeente stelt dat dit station moet kunnen functioneren als regionaal openbaar vervoersknooppunt om de pendel naar Antwerpen vanuit de regio Noorderkempen te kanaliseren. Voor wie de berichtgeving niet heeft gevolgd: om 12 uur vanmiddag stond de file op de E19 richting Antwerpen nog tot in Loenhout. Deze mensen hadden perfect in Brecht kunnen overstappen op deze nieuwe treinverbinding.

Zoals ik in deze commissie op 24 februari 2005 heb gesteld, in mijn antwoord op de vraag van de heer Martens, is het evident dat een station een dynamiek op gang brengt en bijgevolg ruimtelijke ontwikkelingen genereert. Het tegenovergestelde beweren, zou de rijke Vlaamse geschiedenis geweld aandoen.

Neem maar het station van Antwerpen-Centraal, dat op de grens lag van de oude stad. Wie zou gedacht hebben dat dat vandaag bijna in hartje Antwerpen ligt? Dit wordt overigens, terecht met zoveel woorden ondertekend in het provinciaal ruimtelijk structuurplan Antwerpen. Teneinde deze dynamiek ruimtelijk te sturen en beleidsmatig gericht te faciliteren, heb ik dan ook niet nagelaten om met alle betrokken actoren overleg te plegen, eerst bilateraal en nadien in een soort plenaire task force. Daarin zit het gemeentebestuur van Brecht, meestal vertegenwoordigd door de burgemeester en de schepenen van ruimtelijke ordening, de mensen van de afdeling Ruimtelijke Planning, afgekort ARP, onder leiding van de heer Roger Liekens, mijn raadgever planologie van het kabinet, mevrouw Annita Stevens, de mensen van Infrabel, van Eurostation en Euro Immo Star, een plejade aan mensen dus die bevoegd zijn om in dit dossier knopen door te hakken.

Deze task force is op mijn kabinet en onder mijn voorzitterschap wegens grote interesse in dit dossier, samengekomen op 8 februari, 13 maart, 27 maart en 22 mei 2006. Die vergaderingen werden telkens voorbereid met werkdocumenten. Op de laatste vergadering van 22 mei hebben we het overleg voortgezet. Men was verkeerd bezig op het terrein: men was al bijna bezig met bouwplannen te tekenen zonder dat men de planologische aanpak in kaart had gebracht. Dat hebben we teruggefloten. We hebben ook bilateraal afgetoetst hoe het gemeentebestuur van Brecht tegenover die ontwikkeling stond en wat voor de gemeente kan of niet kan. De beslissingen die ondertussen in de besluitvorming van het schepencollege van Brecht zijn genotuleerd, zijn mij schriftelijk overgemaakt.

Het document dat we hebben opgemaakt heeft als werktitel 'Transferium Noorderkempen - aanzet tot Masterplan', waarvan de laatste versie dateert van 15 mei 2006. Summier geschetst omvat het document een voorstel van

onder meer de gemeente Brecht en de NV Eurostation dat streeft naar het bewerkstellingen van ruimere ontwikkelingsmogelijkheden.

Naar aanleiding van het overleg heb ik op 22 mei voorgesteld dat er voortaan in twee fasen zou worden gewerkt. Een eerste fase, fase 1a, is in uitvoering. Infrabel heeft bij de stedenbouwkundige ambtenaar van Antwerpen een bouwaanvraag ingediend voor de aanleg van een aantal voorzieningen zoals de aanleg van de spoorkades, parkinggelegenheden, het inplanten van een busconnectie en dergelijke. In deze fase wordt het station uitgebouwd op basis van de door het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan Noorderkempen geboden mogelijkheden.

Het rampenscenario, zoals gesuggereerd in uw vraag, dat het enkel zou gaan om een schuilhuis met enkele zitbanken op een verlaten perron, is iets wat we allerm minst willen invullen. Infrabel wil al in de eerste fase proberen maximaal te faciliteren waarbij ook parkeerplaatsen, een busstation en dergelijke worden ingeplant zodat er beweging in de zaak kan komen. Ook Eurostation wil reeds in deze eerste fase komen tot het realiseren van een stationsgebouw dat plaats zou bieden aan een aantal winkelgelegenheden, zoals coffeeshops, krantenwinkels en dergelijke.

De vraag die zich vandaag stelt en die een heikel punt vormde in de discussie met de mensen van de ARP, is hoe de stedenbouwkundige ambtenaar bij een mogelijke bouwaanvraag van Eurostation, die zal toetsen aan de voorschriften zoals opgenomen in het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan van 5 december 2003. Ik heb de beslissing genomen dat deze toetsing zal gebeuren door de afdeling Stedenbouwkundige Vergunningen in Brussel onder mijn voorzitterschap, om te komen tot een maximale interpretatie van het stedenbouwkundige voorschrift. Daarbij ga ik ervan uit, gesteerd door wat in heel Vlaanderen gebeurt, zoals bijvoorbeeld Gent-Sint-Pieters en Antwerpen, dat een station niet meer beantwoordt aan het criterium van een stationnetje van de 19e of 20e eeuw. Een station houdt een veel ruimer begrip in met faciliterende dienstverlening – waar diensten ter beschikking kunnen worden gesteld – die reizigers aantrekt, faciliteert om naar dat station te komen, er te vertrekken en een uitvalbasis te hebben van wonen, werken en vrije tijd. Dat zou in het gekste geval bijvoorbeeld kunnen zijn dat in een station dat uitnodigt om met de fiets te komen, een fietsherstelplaats of een fietswinkel aanwezig is. Zo komen we tot een brede interpretatie van de definitie van station, zodat we daar meer en betere dienstverlening kunnen bieden, dit vanzelfsprekend op voorwaarde dat ook het gemeentebestuur van Brecht zich in dit spoor kan vinden. Die voorwaarde is ondertussen positief beantwoord.

Een en ander hangt mede af van de planning van de NMBS. Ingevolge de zeer boeiende discussie over de nieuwe signalisatie die moet komen op deze hogesnelheidslijn en waar men op Europees vlak het debat ten gronde aan het voeren is, kunnen er geen treinstellen besteld worden om op die hogesnelheidslijn te rijden. Ondertussen is het fiat gekomen van de NMBS om toch te kunnen starten in het voorjaar 2007 met een IC-verbinding met gewone treinen, in afwachting dat de hogesnelheidstrein in 2008 van deze verbinding gebruik zal kunnen maken. We proberen de fases op elkaar af te stemmen.

In de bouwaanvraag die is ingediend door Infrabel, wordt rekening gehouden met de mogelijkheid dat Eurostation in een tweede fase, namelijk fase 1b, ook een aanvraag kan indienen voor de stationsinfrastructuur, op het moment dat de NMBS duidelijk in haar kaarten laat kijken over de exacte timing wanneer een en ander effectief operationeel zal zijn en wanneer we de multimodale overstap kunnen maken. Voortaan zal ook De Lijn bij het project worden betrokken nu we weten welke richting we uitgaan. We willen komen tot een systeem van ringbussen waardoor Brecht kan worden bediend vanuit Wuustwezel, Hoogstraten en het hinterland om zo het multimodale knooppunt te worden richting Antwerpen en Brussel.

Voor de ontwikkelingen in de tweede fase bestaan er nog verschillende denkrichtingen. Er zijn schetsen gemaakt en masterplannen in voorbereiding. Eurostation wil de stopplaats op een veel grotere schaal ontwikkelen. Het denkt zelfs aan de bouw van een hotelinfrastructuur met vergaderfaciliteiten, een leisure centre, bedrijventerreinen met hoogwaardige functies, kantoorcomplexen, waarvan de oppervlakte nog niet is bepaald, en eventueel aan de realisatie van woongelegenheden en een commerciële zone. Daarover zal de discussie ten gronde moeten worden aangevat in de loop van 2007.

De studie 'Zoekzones voor bedrijvigheid in het kader van de afbakening van het grootstedelijk gebied Antwerpen', die onlangs werd uitgevoerd in opdracht van de afdeling Europa Economie, stelt dat hier een locatie aanwezig is voor regionale bedrijvigheid waarvoor in het grootstedelijke gebied Antwerpen niet voldoende ruimte kan worden gevonden. Hierbij denkt men ook aan het aantrekken van logistieke bedrijven of groot-schalige bouwfirma's. Ook vanuit die hoek komt men de neus aan het venster steken.

Uiteraard stoken dergelijke toekomstige ontwikkelingsperspectieven geenszins met het huidige RSV. Daarom is een herziening nodig. In deze commissie is reeds uitvoerig besproken dat we de herziening laten lopen op verschillende sporen. Er is een kortetermijnspoor waar-

bij we een partiële herziening van het huidige RSV tegen 2007 willen opstarten en een aantal dringende knelpunten willen oplossen. Het spreekt voor zich dat we in dit eerste kortetermijnspoor ook het toekomstperspectief voor de stationsomgeving Noorderkempen in Brecht opnemen.

Een ander dringend knelpunt, namelijk het aanpassen van de selectie van economische knooppunten, wordt ook daarin opgenomen. Denk ook aan het debat dat we hier hebben gehad over de vraag vanuit Limburg om de provincie te erkennen als een economische poort in het RSV. We zullen het debat voeren om onder meer Brecht te erkennen als een economisch knooppunt waardoor de gemeente uiteraard in een compleet andere context kan functioneren. De knelpunten worden momenteel geïnventariseerd.

Het is de bedoeling om in september of oktober 2006 de eerste beleidsaanbevelingen te krijgen uit dit onderzoek. Dan starten de klassieke besprekingen met de VVSG en de VVP. Het is nu te vroeg om conclusies te trekken. Het is mijn uitdrukkelijke ambitie om in 2007 het herzieningsproject op te starten om dan uiteindelijk in 2008 te landen. Anticiperend op een mogelijke bouwaanvraag die zou kunnen beantwoorden aan het nieuwe RSV, proberen we de verschillende fases van de ontwikkeling van het station van Brecht naadloos op elkaar af te stemmen. U weet ongetwijfeld dat pas in 2008 de HST over deze HSL zal bollen. De planologische uitdaging bestaat er dan ook in de toekomstige ontwikkeling van de wijde omgeving van Brecht beleidsmatig oordeelkundig te sturen.

Mijnheer de voorzitter, voor wie eraan zou twijfelen: ik ben en blijf een fervente voorstander van het station in Brecht. Mits infrastructuur, mits faciliteiten, mits een goede ondersteuning en mits het realiseren van betere verbindingen met het busnetwerk van De Lijn, is dit een station dat al snel een potentie heeft van meer dan 2000 opstappende reizigers per dag. Het mag niet dat dergelijke accommodatie niet zou beschikken over een ontwikkelde en uitgebouwde stationsomgeving. Politiek Vlaanderen staat daar trouwens stilaan achter.

De voorzitter: De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord en uw inspanningen. We zijn samen groot voorstander van de uitbouw van het station. Het is dan ook betreurenswaardig dat de eerste trein er in de vlakte halt zal houden, zonder enige accommodatie in de omgeving.

Ik begrijp uit het antwoord dat het wel mogelijk is om in fase 1bis een stationsgebouw te zetten met inbegrip

van de nodige accommodatie die het nodige comfort aan de reizigers biedt. Dat betekent dat men er iets kan eten of drinken en dat men er op een goede manier kan wachten. Kan dit zonder een wijziging aan het RSV?

Minister Dirk Van Mechelen: Vlaanderen heeft in de aanleg van de HSL naar Nederland de volle verantwoordelijkheid genomen, zowel op ruimtelijk vlak als vergunningsmatig. Alle vergunningen zijn tijdig afgeleverd door uw dienaar. Zoals een premier in dit land in een dossier over de luchthaven ooit zei: 'Je kunt aan mij toch niet vragen om zelf piloot te worden en de vliegtuigen te besturen.' Zo kan ik er niet voor zorgen dat de treinen rijden. Bij Infrabel en de NMBS doet men er alles aan om de lijn zo snel mogelijk in gebruik te kunnen nemen voor IC-treinverkeer. De gebeurtenis van deze morgen onderstreept nogmaals dat er geen alternatief is. De snelweg met twee baanvakken zit overvol bij de minste calamiteit en biedt geen enkele oplossing voor duurzame mobiliteit. Brecht heeft alle mogelijkheden om uit te groeien tot een zeer performant station in de as Antwerpen-Gent-Brussel.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
